

Sygnatura akt I C 738/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 lutego 2017r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marek Dziwiński

Protokolant: Aneta Bącal

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 08 lutego 2017r. w K.

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki J. S. kwotę 600,00 (sześćset i 00/100 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24.10.2014r. do dnia zapłaty;

II dalej idące powództwo oddala;

III zasądza od powódki J. S. na rzecz strony pozwanej (...) S.A. w W. kwotę 799,56 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt **I C 738/16**

UZASADNIENIE

Powódka J. S. wystąpiła o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 3.688,77 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24.10.2014 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Uzasadniając swoje żądanie powódka podała, że w dniu 22 lipca 2014 r. doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzony został pojazd T. (...) stanowiący własność W. B. (1) i M. B.. Wskazała ponadto, że sprawca kolizji był ubezpieczony u strony pozwanej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Powódka podała, że w związku z uszkodzeniem pojazdu, zawarli z powódka umowę wynajmu pojazdu zastępczego na okres od 12.09.2014 r. do 26.09.2014 r. za kwotę 5.626,02 zł. Powódka wyjaśniła, że dobową stawkę za wynajem wynosiła 220,00 zł netto plus należny podatek od towarów i usług (...) (23%), a ponadto należna była kwota 637,00 x 2 plus podatek VAT (23%) tytułem kosztów podstawienia i odbioru pojazdu, co wynikało z wyliczenia: 182 km x 3,50 zł netto (droga W. – K. – W. – 182 km x stawka za km).

Powódka podała dalej, że działając w imieniu poszkodowanych, pismem z 8.10.2014 wezwała stronę pozwaną do zapłaty za wystawioną fakturę z tytułu wynajmu pojazdu, informując jednocześnie o przelaniu wierzytelności poszkodowanych na jej rzecz z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Dodała dalej, że strona pozwana przyznała odszkodowanie w kwocie 1.937,00 zł, uznając przy tym zasadność wynajmu pojazdu za okres 15 dni i przyjmując stawkę dzienną na kwotę 129,15 zł. Powódka podniosła, że faktyczny koszt wynajmu pojazdu wyniósł 5.926,02 zł i po zapłacie przez stronę pozwaną kwoty 1.937,25, suma 3.688,77 zł stanowi pozostałą należność za wynajem pojazdu zastępczego.

Strona pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana uznała samą podstawę swojej odpowiedzialności za skutki wypadku doznane przez poszkodowaną W. B. (1), w tym za koszty wynajmu pojazdu zastępczego za 15 dni. Zdaniem strony pozwanej, jako zasadną stawkę wynajmu pojazdu za 1 dzień należy przyjąć 129,15 zł – zbliżoną do średniej stawki. Według strony pozwanej, nie można akceptować sytuacji, że kwestia kosztów wynajmu pojazdu zastępczego pozostaje poza kontrolą czy też możliwością zajęcia stanowiska przez ubezpieczyciela. Powyższe przesądza, zdaniem strony pozwanej, że wynajem pojazdu za cenę przekraczającą średnie ceny rynkowe i domaganie się ich zwrotu od ubezpieczyciela, kłóci się z zasadą, że naprawienie szkody przez zakład ubezpieczeń ograniczone jest do zapłaty sumy pieniężnej odpowiadającej celowym, ekonomicznie uzasadnionym wydatkom poniesionym w celu naprawienia szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 lipca 2014 r. doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzony został pojazd T. (...) stanowiący własność W. B. (1) i M. B.. Sprawca kolizji był ubezpieczony u strony pozwanej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

/okoliczności bezsporne/

W. B. (1) oddała samochód do warsztatu naprawczego i właściciel warsztatu powiedział właścicielce uszkodzonego pojazdu, że należy się jej samochód zastępczy na wynajem, którego koszt pokryje zakład ubezpieczeń. Poszkodowana potrzebowała ten pojazd celem dojazdu na zabiegi rehabilitacyjne oraz na wypadek konieczności dojazdu do 89 letniej matki. W. B. (1) nie interesowała się kosztami wynajęcia pojazdu w przekonaniu, że pokryje je firma ubezpieczeniowa ponosząca odpowiedzialność za sprawcę wypadku.

/dowód: zeznania świadka W. B. złożone na rozprawie w dniu 19.10.2016 r. (k-77)/

Przystąpiła więc na ofertę firmy należącej do J. S., z którą skontaktował ją właściciel zakładu samochodowego i w dniu 12 września 2014r. zawarła umowę wynajmu auta marki. Umowa przewidywała odpłatność 220 zł plus podatek VAT za dobę wynajmu auta oraz koszty podstawienia pojazdu według kilometraża. Przy odbiorze auta przez pracownika firmy, W. B. (1) i M. B. podpisali upoważnienie dla powódki rozliczenie szkody komunikacyjnej z (...) w zakresie wynajmu samochodu. Tego samego dnia W. B. (1) i M. B. przelali na powódkę wierzytelność z tytułu kosztów wynajmu samochodu zastępczego.

/dowód: kontrakt wynajmu auta – k – 15, upoważnienia – k -16-17, umowy cesji wierzytelności – k 21-22/

W dniu 8.10.2014r. wysłała do (...) S.A. żądanie zapłaty za wynajem auta za okres od 12.09.2014 do 26.09.2014r. Przesłała wraz z tym żądaniem fakturę na W. B. (1) na kwotę 5.626,02 zł, która obejmowała kwotę 4.059,00 zł za wynajem auta oraz dwukrotnie 783,51 zł za podstawienie auta do klienta i z odbiór pojazdu. Ponadto do pisma została dołączona umowa najmu i umowy cesji wierzytelności.

/dowód: pismo z 8.10.2014 r. wraz z fakturą – k – 13-14/

W dniu 23.10.2014r. strona pozwana wypłaciła powódce kwotę 1.937,25 zł z tytułem odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego. Wyjaśniając swoje stanowisko strona pozwana wskazała, że przyjęła stawkę 129,15 zł za jeden dzień wynajmu pojazdu przy 15 dniach wynajmu. Według strony pozwanej kwota ta odpowiada stosowanym cenom wynajmu auta na lokalnym rynku. Nie uznała kosztów podstawienia i odbioru pojazdu.

/okoliczności bezsporne/

Średni koszt wynajmu pojazdu na rynku lokalnym, o klasie podobnej do samochodu uszkodzonego, wynosi 129,15 zł.

/dowód: wydruki cenników dołączone przez stronę pozwaną do odpowiedzi na pozew – k -58-74/

Sąd zważył co następuje:

Ustaień powyższych sąd dokonał na podstawie wiarygodnie brzmiących zeznań świadka W. B. (1) oraz pisemnych dokumentów, których prawdziwość nie była przez strony kwestionowana.

Spór w niniejszej sprawie nie dotyczył samej zasady potrzeby wynajmu samochodu zastępczego przez poszkodowaną, ani okresu trwania tego wynajmu.

Należy więc skonstatować, że Zakład (...), na podstawie przepisu art. 822 k.c., w ramach zawartej ze sprawcą szkody umowy ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych, ponosi odpowiedzialność za szkodę poniesioną przez poszkodowanego, w której mieszczą się uzasadnione koszty wynajmu pojazdu zastępczego. Zakres odszkodowania zobowiązanego do zapłaty odszkodowania określa przepis art. 361 k.c., który stanowi, że ponosi on odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, a naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Przyjąć przy tym należy, że „związek przyczynowy (...)odgrywa podwójną rolę: z jednej strony decyduje o tym, czy dana osoba odpowiada w ogóle za wyrządzoną szkodę, z drugiej zaś – zakreśla granice tej odpowiedzialności.” (red. Jacek Gudowski, autor: Tadeusz Wiśniewski Kodeks cywilny Komentarz Zobowiązania III Cz. 1, str. 88, wyd. I Lexis Nexis Warszawa 2013).

W okolicznościach niniejszej sprawy, należy pod kątem tak rozumianego związku przyczynowego, ocenić zachowanie poszkodowanej w zakresie podjęcia decyzji o wynajmie auta zastępczego, a zwłaszcza kosztów z tym związanych. Z zeznań W. B. (1) wynikało, że nie podjęła ona jakichkolwiek starań, by racjonalizować te koszty, nie wysiliła się, by zapoznać się z obowiązującymi cenami wynajmu pojazdu na rynku lokalnym. Takie zachowanie wynikało z przeświadczenia, że faktycznie nie ona poniesie te koszty. Słusznie na taką sytuację zwrócił uwagę Sąd Okręgowy w Szczecinie, który w uzasadnieniu wyroku z 9.10.2014 r. w sprawie VII Ga 264 14 podniósł, że „przy najmie bezgotówkowym konieczne jest odwołanie się do rynkowych cen za danego rodzaju usługi przy założeniu, że sytuacja poszkodowanej nie powinna ulec pogorszeniu. Podkreślić przy tym należy, że nie może być tak, że w sytuacji gdy stronom umowy cesji wiadomo, że koszty wynajmu będą „ściągane” bezpośrednio od firmy ubezpieczeniowej z pominięciem poszkodowanej i praktycznie niezależnie od stawki za jaką jest wynajmowany pojazd obowiązującym do jej uiszczenia będzie zakład ubezpieczeń. Przeciwnie przyjęcie mogłoby prowadzić do nadużyć dlatego, że oderwane by to było od pojęcia szkody zdefiniowanej w art. 361 k.c.”

Nie można przy tym tracić z pola widzenia regulacji zawartej w przepisie 354 k.c., który nakłada zarówno na obowiązanego, jak i na uprawnionego obowiązek współdziałania. Poszkodowany ma bowiem obowiązek współdziałać z ubezpieczycielem w ramach likwidacji szkody pośredniej jak stanowią koszty wynajmu pojazdu zastępczego. Trafnie powódka przytacza wyrok Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2002r., sygn. akt I CKN 1466/99, w którym Sąd wskazał, że poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania sprzedawców oferujących swoje usługi najtaniej (patrz. OSN rok 2003 nr 5 poz. 64). Trzeba jednak stwierdzić, że przy wskazanym wyżej braku jakiegokolwiek zainteresowania przez poszkodowaną kosztami wynajmu pojazdu, naruszyła ona obowiązek określony przepisem art. 354 k.c.

Jak wynika z dołączonych przez stronę pozwaną wydruków z Internetu cen wynajmu pojazdów w firmach profesjonalnie zajmujących się tym na terenie W., koszty takie kształtowały się na poziomie 120 – 130 zł za dobę. Powódka nie przedstawiła cennika obowiązującego w jej firmie, a powołał się na koszty wynajmu pojazdów w firmie obsługującej wynajem pojazdów w hotelu czy na lotnisku. Oczywiście jest, że są to miejsca szczególne – o dużo wyższych cenach – w żaden sposób nie odzwierciedlają lokalnego rynku wynajmu pojazdów. Skoro – jak wspomniano wyżej – ustalenia umowne dotyczące wysokości wynajmu pojazdu zostały dokonane z wyłączeniem strony pozwanej, a więc podmiotu obowiązanego do zapłaty tych kosztów, sąd uprawniony był do weryfikacji tych ustaleń. Mając wiarygodne dane co do ceny wynajmu pojazdów, sąd przyjął, że uzasadnione koszty wynajmu pojazdu zastępczego za jeden dzień odpowiadają średniej obowiązującej na rynku lokalnym – w wysokości przyjętej przez stronę pozwaną tj.

129,15 zł. Strona pozwana, płacąc za 15 dni wynajmu pojazdu kwotę 1.937,25 zł, wywiązała się z obowiązku zapłaty odszkodowania z tego tytułu.

Należało natomiast częściowo uwzględnić powództwo co do kosztów podstawienia i odbioru samochodu. Przy wskazywanym wcześniej braku racjonalizowania przez poszkodowaną kosztów związanych z wynajmem pojazdu, należy stwierdzić, że zgodzenie się na tak wysokie koszty podstawienia i odbioru pojazdu (2 x 783,51 zł), było zupełnie nieodpowiedzialne ze strony W. B. (1). Można wręcz przyjąć jako pewnik, że gdyby wiedziała o tak wysokich kosztach z tego tytułu, nie podjęłaby ona decyzji o wynajmie pojazdu u powódki. W ogóle zresztą, zdecydowanie się na wynajem samochodu w odległym W. z pominięciem firm znajdujących się bliżej, powodował nieracjonalne generowanie kosztów, które nie może w całości obciążać strony pozwanej. Gdyby więc powódka wynajęła pojazd rzeczywiście na rynku w pobliżu miejsca zamieszkania, to koszty podstawienia i odbioru pojazdu nie byłyby większe niż 300,00 zł za jedną usługę łącznie 600,00 zł. Kierując się takimi przesłankami, przy jednoczesnej ocenie, że odszkodowanie obejmuje racjonalne koszty podstawienia i odbioru pojazdu, sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki powyższą kwotę z odsetkami liczonymi od dnia następnego, kiedy strona pozwana odmówiła powódce tego świadczenia. Oczywistym było, że ściśle wykazanie szkody co do racjonalnych kosztów podstawienia i odbioru pojazdu – gdy poszkodowana poniosła nadmierne koszty – było utrudnione, sąd w tej mierze orzekł na podstawie przepisu art. 322 k.p.c., kierując się przy tym oceną opartą na doświadczeniu w tej mierze.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie przepisu art. 100 k.p.c., rozdzielając je wzajemnie. Powódka wygrała sprawę w 16 % a przegrała w 84 %. Odwrotne proporcje dotyczyły strony pozwanej. Powódka poniosła następujące koszty: 185,00 zł – opłata od pozwu, 1200,00 – wynagrodzenie pełnomocnika, 17,00 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa. Koszty strony pozwanej to: 1200,00 – wynagrodzenie pełnomocnika, 17,00 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa. Wzajemne potrącenie tych sum stosownie do wyników procesu przesądziło, że zasadzono od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 799,56 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.